

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефон: +381 11 32-39-072 Факс: +381 11 32-32-203
e-mail: office@aks.org.rs a.k.srbije@gmail.com

број: 739-8.4/2017
датум: 30.10.2017.

Управни одбор Адвокатске коморе Србије на седници одржаној 30.10.2017., на основу члана 66 Закона о адвокатури („Службени гласник РС“ 31/2011, 24/2012-ОУС), члана 9 и 33 Статута Адвокатске коморе Србије („Службени гласник РС“ 85/2011, 78/2012, 86/20013), разматрајући активности и учешће адвокатуре у активностима везаним за измене Устава РС, једногласно је донео

О Д Л У К У

Управни одбор Адвокатске коморе Србије у започетом процесу измена Устава Републике Србије, а полазећи од чињенице да је у постојећем правном поретку адвокатура, као самостална и независна служба, одређена као уставна категорија, оцењује да је питање положаја адвокатуре у Уставу Републике Србије од највишег значаја. Из чињенице да је улога адвокатуре одређена највишим правним актом ми црпимо своју снагу да суверено наступамо као браниоци зајамчених права наших грађана. Дубоко свесни овог начела Управни одбор Адвокатске коморе Србије донеси ову Одлуку којом се утврђују основе платформе адвокатуре Србије за које ће се Адвокатска комора Србије залагати у процесу измена Устава Републике Србије:

- Члан 67. став 2. Устава Републике Србије („Правну помоћ пружа адвокатура, као самостална и независна служба, и службе правне помоћи које се оснивају у јединицама локалне самоуправе, у складу са законом“) треба да остане непромењен.

Очувањем ове одредбе Устав Републике Србије чува се и само право грађана на правну помоћ коју пружа адвокатура. Код оцене достигнутог нивоа грађанских права од суштинског је значаја начин на који се неко право остварује обзиром да Устав гарантује право на правну помоћ одређеног квалитета. Тај квалитет се огледа у стручности пружалаца правне помоћи и њиховој одговорности за последице неодговарајуће правне помоћи, било да је реч о адвокатима чија одговорност подразумева целокупну приватну имовину или о службама правне помоћи при општинама чија одговорност подразумева целокупну државну имовину. Свако проширење круга пружалаца правне помоћи умањило би достигнути ниво грађанских права и представљало би повреду чл.20.ст.2. Устава (достигнут ниво људски и мањинских права не може се смањивати).

У новим уставним решењима члан 67. став 2. треба да задржи место у делу који се односи на људска и мањинска права и слободе. Мишљење Венецијанске комисије о овој одредби Устава наведено је у тачки 40 Мишљења о Уставу Србије усвојеном од стране Комисије на 70 пленарној седници у Венецији 2007. године. У односу на члан 67. Устава - мишљење гласи: „Ова одредба иде даље од Европске конвенције о људским правима, што је веома позитивно“. Мишљење о овој одредби је једино које у овој мери афирмативно подржава уставно решење.

- Устав треба да предвиди нову одредбу која би дефинисала адвокатуру на следећи начин: „Адвокатура као део правосуђа је самостална и независна служба пружања правне помоћи која се уређује законом“.

Оваква одредба потврдила би очигледну истину да је адвокатура у сваком смислу део правосуђа и истакла суштинску разлику између адвокатуре и услуга на тржишту. Ово би за последицу имало да у поступку преговора о приступању ЕУ адвокатура буде сврстана у поглавље 23 где и припада (правосуђе и људска права).

Према садашњој систематизацији Устава, правосуђе се налази у делу под насловом „Уређење власти“. Адвокатура не може бити у оквиру поглавља Устава које се односи на уређење власти, већ у оквиру посебног поглавља Устава које ће се односити на правосуђе. Укључивање адвокатуре у правосуђе је веома значајно. Владавину права, као идеал коме се тежи, није могуће остварити без учешћа адвокатуре која контролише судску власт, штити права грађана и чини им права доступним. У поступку преиспитивања законитости судских одлука и поступака мора постојати адвокатура као контролни елемент у служби остваривања и заштите права грађана. У противном, судски поступци би се свели на инквизиционе поступке без адекватне одбране или заступања. Због тога треба урадити другачију систематизацију новог Устава у овом делу и предвидети посебан део за правосуђе.

- Поводом најављених измена Устава које се односе на правосуђе, адвокатура истиче да је за дефинисање одговарајућих уставних решења од суштинског значаја спровести јавну расправу у којој би учествовала целокупна стручна јавност. Неопходна претпоставка јавне расправа је нацрт предлога за измену устава у односу на који би сви учесници могли заузети конкретне ставове. У радној групи за израду нацрта Устава, адвокатура мора имати обезбеђено место. Имајући у виду да у овом моменту такав нацрт још увек не постоји, адвокатура може само заузети начелне ставове поводом појединих питања која су проблематизована у јавности.

- Основне претпоставке владавине права су уставне гаранције независности судства и сталности судијске функције. Ове гаранције морају бити апсолутне. Због тога би требало укинути именовање судија на „пробни период“ од три године, који представља изузетак од сталности судијске функције и објективну препреку судској независности.

- Измена устава треба да унапреди непристрасност, стручност и одговорност носилаца правосудних функција, као и да минимизују политичке утицаје на правосуђе. Треба искључити Народну скупштину из процеса избора чланова ВСС и ДВТ, а из чланства у овим телима треба искључити представнике законодавне и извршне власти. Већину у ВСС и ДВТ требало би да имају представници судијске и тужилачке професије који су изабрани од својих колега. Међутим, ако се жели деполитизација рада ВСС и ДВТ онда и сви остали чланови ових тела треба да буду представници својих професија, а не „истакнути правници“ које бира Народна скупштина по мери носилаца политичке власти.

- Правосудна академија не би требало да буде обавезан услов за први избор на судијску или тужилачку функцију, јер се на тај начин знатно отежава приступ судијским и тужилачким функцијама из адвокатуре. Као услов за први избор, правосудна академија би ојачала постојеће баријере између правосудних професија и поговарала би непотизму и интерном протекционизму у поступку избора носилаца правосудних функција.

У погледу хармонизације прописа Републике Србије са прописима Европске Уније које се тичу положаја адвокатуре, Адвокатска комора Србије остаје отворена за разговоре са свим релевантним чиниоцима и заступаће решења која одговарају традицијама српске адвокатуре и српског правосуђа. Управни одбор Адвокатске коморе Србије истиче да адвокатура поседује огромне ресурсе у смислу знања, искуства и спремности да у пуној мери учествује у процесу изналажења најбољих законских решења.

На том заједничком послу адвокатура је природни саветник.

ПРЕДСЕДНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Виктор Гостиљац, адвокат

